

LUD

Organ Spółki Wydawniczej | KURYTYBA, DZIEŃ 17 LIPCA 1926 | Wychodzi dwa razy na tydzień

ROK VII. | Wydawca w imieniu Spółki Wydawniczej: Ks. Stanisław Piasecki | Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Heben | Nr. 49.

Adres dla listów: Kurytyba, Caixa Postal 166 | Adres Redakcji: Kurytyba, Avenida Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

W sprawie Delegacji Szkolnej.

W »Świcie« N. 27 porusza jego redaktor poważną kwestję, której dotychczas nie dotykały gazety z bardzo zrozumiałych powodów.

Artykuł ten «Szkodliwa fikcja», podzielić można na część poważną i na część podyktowaną jakimś »widzimisją«.

Wziąwszy pod rozwagę część poważną, wywodów dr. Kosobudzkiego, zaznaczyć musimy nasze zadowolenie, że przecież w niektórych przynajmniej zapatrywaniach możemy się nim zgadzać.

W dotychczasowym składzie Delegacja Szkolna jest rzeczywiście instytucją bez znaczenia i w działalności swojej całkiem sparaliżowana. Prostu członkowie Delegacji Szkolnej nawet nie mogą schodzić się na posiedzenia. Jeżeli nie nastąpi w niej zmiana, zrobi ona niewiele lub najprawdopodobniej nic.

Trzeba reformy. Kierunek tej reformy wskazuje nam Dr Kosobudzki bo słusznie pisze: »Związek Tow. Sportowo-Gimnastyczny nie istnieje, zaś »Junak« w którego skład wchodzi młodzież, co sami wiele się jeszcze uczyć powinni nie może rościć pretensji do tego, aby wyrokować jak i czego użyć innych«.

Święta prawda. Zatem delegat nieistniejącego Związku Towarzystw Sportowo-Gimnastycznych jest zbędny. Wycofanie się tegoż umożliwi przynajmniej zbieranie się delegatów na posiedzenia.

Dr. Kosobudzki pisze dalej: »Kultura śpi, Oświata drzemie, czyli, że przedstawiciele tych instytucji nie nie przedstawiają«.

Oo do tego punktu mieliśmy pewne zastrzeżenia. »Kultura«, jeżeli śpi, a jeszcze nie umarła, to może się obudzić. Nie jest zatem konieczną rzeczą wycofanie się z Delegacji Szkolnej jej przedstawiciela. »Kultura« ma przecież za sobą pewną działalność z niedalekiej przeszłości do której nowe instytucje nawiązywać powinny.

O »Oświacie« jeszcze powiedzieć nie można, żeby drzemała. Siłą rzeczy część swojej dawniejszej a szerszej działalności przekazała nowej a ogólniejszej instytucji t. j. Delegacji Szkolnej oraz Kółku Nauczycieli Chrześcijańskich, a pośrednio Sekretariatowi Delegacji Szkolnej zwłaszcza sprawy ściśle pedagogiczne.

Z »Oświata« solidaryzuje się jeszcze dziś 65 towarzystw i stowarzyszeń religijnych oraz 472 członków bezpośrednich, z którymi utrzymuje się kontakt. »Oświata« pośredniczyła już w tym roku w sprawie objęcia posad nauczycielskich pośrednio lub bezpośrednio w 29 wypadkach.

Moralnie w dalszym ciągu pomaga kształcącemu się naukowemu. Obecnie kształci się jeszcze przy »Oświacie« 6 ochłopców na nauczycieli, a przerwowano już do egzaminów 12. Jest to ilość poważna, jeżeli się zważy, że protestantokiem seminarjum nauczycielskiego na Cruz Alta wykształca czterech nauczycieli rocznie.

Pośredniczy wiaź jeszcze w nabywaniu podręczników i wszelkiego materiału szkolnego dla towarzystw i nauczycieli należących do Związku »Oświata«, względnie Kółka Nauczycieli Chrześcijańskich. Przyczem w imię ujednostajnienia podręczników wprowadza tego roku wraz z Kółkiem Nauczycieli Chrześcijańskich nowy elementarz p. K. L. rozesławszy go prawie 2000 egzemplarzy.

Kilka kontów, które za materiały szkolne kredytowała »Oświata«, dotychczas swoim szkołom, są także dla tyożę wybitną pomocą, jeżeli weźmiemy pod uwagę, że za materiały szkolne trzeba płacić gotówką zaraz lub w krótkim terminie. Chociaż duch czasu nie lubi słuchać poważnych odczytów, przenosząc nad nie płochę »cinemy«, »Oświata« takowe odczyty urządziła przy pomocy przeorczych świętynich, latarki sprowadzonej swoim kosztem zeszłego roku z Polski. W tym roku dokupiła jeszcze odpowiednie klisze.

»Oświata« w dalszym ciągu rozwija swą bibliotekę której wielka część wędruje po kolonjach.

Dział pedagogicznej biblioteki jest zawsze do dyspozycji nauczycieli.

W tym roku już przygotowano katalogi, utworzono bibliotekę »Budowę Nowej Polski« narazie z 78 dzieł, do ostatniej chwili sprowadza się w dalszym ciągu nowe książki pomiekąd na sprzedaż a głównie do biblioteki do działu ludowego, naukowego i pedagogicznego.

Według statutowi odprawiają się co miesiąc za członków Związku w »Oświata« Msze św. po różnych parafjach.

Zebrań zarządu odbywają się regularnie co miesiąc.

Członków jak to zwykle bywa, trochę ubywa, trochę przybywa. Z powodu rozrzuconia po wielkich przestrzeniach, członkowie uiszczają swoje wkładki, jeżeli nie natychmiast to choć po dwóch, trzech lub czterech latach. C. d. n.

Wiadomości z Polski.

PIŁSUDSKI W CIĄGU 2 GODZIN WYBIŁ SOCJALISTOM STRAJK ZE ŁBÓW. CZYLI SOCJALIŚCI MOGĄ ZAŚPIEWAĆ: »KREW NASZĄ LEJĄ KATY«.

Wojska marszałka Piłsudskiego przełamy krew obywateli polskich po raz pierwszy od obalenia Rządu Witosa w buncie z 12-go maja. Trzy osoby zabito a wiele rannono w Ostrowou podczas strajku, który był najkrótszym z pośród wszystkich, jakich Polska zaznała.

Zarządzono szybką interwencją prawie całego pułku piechoty i karabinów maszynowych dla pokazania metod, jakimi zamierza się posługiwać Piłsudski w traktowaniu osób lub grup dążących do tamowania produkcji krajowej i do przeszkodzenia odbudowie gospodarczej.

Wojsko otrzymało rozkaz przetrzeć porządek za wszelką cenę i strzelało bez ceremonii, w dwie godziny kładąc kres strajkowi. (Tylko tak dalej a zaraz socjalistycznego próżniactwa zniknie z Polski. Przyp. Red.)

SOCJALCY I WYZWOLEŃCY LEJĄ WOJCIECHOWSKIEDO WÓJCIECHOWSKIEDO.

Ażeby odwrócić winę od Piłsudskiego wyzwolenicy i socjaliści zaczęli rzucać kamieniami potępienia na Wojciechowskiego. Jacy oni niewdzięczni. Przecież były prezydent Wojciechowski był wybrany głosami lewicy — przecież wyrósł politycznie wśród lewicy; przecież jako demokrat nie budził żadnych wątpliwości. Czemu socjaliści i wyzwolenicy nie uszanowali swego elekta?

Piłsudski nigdyby nie zdobył Belwederu, gdyby Wojciechowski nie zrezygnował i nie wstrzymał wojska rządowego od walki.

WARZAWSKI ROKOSZ KOSZTOWAŁ 110 MILJONÓW ZŁOTYCH.

Jak donosi jedno z pism, straty, wywołane dwudniową bitwą w Warszawie, wynoszą według tymczasowych obliczeń 110 milionów złotych. Wydatek ten obciąża jeszcze bardziej nasz nierównoważony budżet.

SMIERĆ SYNA ADAMA MIKIEWICZA.

Donoszą z Łaryża, iż dnia 9-go óserwea zmarł tam syn największego poety polskiego, Władysław Mikiewicz w 88 roku życia.

KS. PANASZ ZRZUCIŁ OZNAKI LEGJONOWE.

»Słowo Polskie« donosi: W kościele garnizonowym w Warszawie przy ulicy Długiej po nabożeństwie, wystąpił znany kapelan legjonów, ks. Panas i oświadczył zgromadzo-

nym, że »był legionistą od początku, że przeszedł z legionami wszystkie ich walki i poszedł z nimi aż do Marmarosz Sziget, że posiada wszystkie odznaki legjonowe, lecz obecnie rzuca je pod nogi gen Dreszerowi, ponieważ uważa, że zostały zhańbione. Wystąpienie ks. Panasia wywarło wstrząsające wrażenie«.

Z Brazylii.

Kurytyba.

WIELU WYBITNYCH INTELIGENTÓW przybyło obecnie z Polski do Brazylii. Niektórzy byli w Argentynie, lecz z powodu niemożliwego tam ścisła przy niustannym napływie emigrantów z Europy, wyruszyli do Brazylii z powrotem. Znajdują się wśród nich handlowcy, elektrotechnicy, muzycy, inżynierzy, artyści — wszyscy prawie bez wyjątku ludzie uczciwi. Niemają oni najmniejszych pretensji, pragną zaciśa i spokojnej pracy, by uspokoić nerwy. Wielu z tych inteligentów, to wysłużeni żołnierze — oficerowie polscy, którzy przeszli przez ciężkie przeprawy, bo łącznie z wielką wojną — wojnować musieli po 7 lat i to mogło nadwyrężyć nerwy, tak że natura szuka ciszy i uspokojenia. Tych zwłaszcza, co się wykazały mogą papierami byłych oficerów lub żołnierzy z wojen polskich, polecamy bardzo naszym Rodakom bo zasłużyli oni za swą ofiarną służbę naszej ojczyźnie na jak najdalej idącą pomoc i poradę. Na gwałt należałoby w Kurytybie założyć jakieś biuro opieki czy porady emigracyjnej, aby do tych ludzi częstokroć i przeważnie najlepszej woli nie przystępowała zaraz Brazylija z ostatecznie surowymi warunkami pracy... od łopaty, gdy na polu nauki czy po szkołach, czy prywatnie w bogatszych domach mogliby oddać bardzo wybitne usługi. Większość tych inteligentów, zatrzymuje się w São Paulo, lecz z powodu przesilenia przemysłowego zawitali niektórzy do Kurytyby.

NA WALCIEM ZEBRANIU W Związku Polskim dnia 11-go lipca, uchwalono 68 głosami przeciw 6 przyjąć p. Zygmunta Robaka dyrektora teatru naszego na członka tegoż Związku. Przez tę uchwałę ponieśli wicherzyciele klęskę i dostali znakomitą naukę, lecz niewiadomo czy ihowo na przyszłość poprawi. Uchwalono także przenieść w przyszłym roku szkołę średnią im. Henryka Sienkiewicza do sali Towarzystwa Tadeusz Kościuszko Łączność i Zgoda, skoro Siostry Rodziny Marii otworzą własną nową szkołę przy ulicy Amica. Sekretarzami Związku zostali zamianowani pan profesor Konstanty Lech i Stanisław Hessel. Uchwalono także założyć przy Związku biuro pracy dla emigrantów i biuro porady prawnej.

CZYTELNICZY »LUDU«!

Prosimy gorąco i wzywamy naszych Czytelników, by zechcieli zapłacić należną prenumeratę. Niestety takich »ciągnących się z zapłatą jest wielka liczba. Rozważcie dobrze drodzy Czytelnicy, że »Lud« daje 91 numerów na rok (2 tygodniowo) i to za 10 milreos; jedna gazeta wypadła zatem 109 reisów + z tej małej ilości trzeba opłacić wszystko w czasach obecnej drożyzny. Z trudem pokryłoby się wydatki za gazetę, gdyby wszyscy zapłaćcie chcieli prenumeratę, nie mówiąc już nawet o najmniejszej zapłacie za pracę redakcyjną. Wy, którzy się ciągniecie lub zaniedbujecie przy zapłacie za »Lud« mieście tyle honoru i prostej uczciwości i zapłaćcie zajął prenumeratę, skoro Redakcja z pełnem zaufaniem w waszą uczciwość posyła wam gazetę nieraz przez kilka lat bez zapłaty. Naszych przetrwałych i sumiennych Czytelników prosimy, by popatrzeni na poczęcie, czy nie zalegają tam numery »Ludu«, których »miedball odbiorcy nie chcą dalej pobrać i nie zawiadomili o tem Redakcji, by potem nie mogli się wtręcać zadnem i kłamać. Za takie wiadomości będziemy bardzo wdzięczni, bo wolimy nasz »Lud« postać świeżo przybywającym do Brazylii Rodakom choć te dopiero na przyszłą zapłatę — aniżeli marnować go dla takich niedbalców wieszoty honoru, przechwalających się jeszcze przy wódce, że Redakcję oszukali. Ktoś nie jest obojętnym los drukowanego słowa polskiego na obczyźnie, ten niechaj nam pomaga!

P. ALEKSANDER JANOWSKI, słynny popularyzator Polskiego Towarzystwa Krajownawczego, niezrównany i nieznużony krzewiciel miłości do ziemi Ojczystej w przednych opowiadaniach — zjeżdża z Polski (Warszawy), do Kurytyby około 20-go lipca i zabawi u nas około miesiąca. P. Janowski odprawi szereg odczytów z wyświetlaniem pięknych przeorczy. Wzywamy towarzystwa, Szkoły i Związki Polskie, by z tej okazji skorzystały i zaprosiły go z odczytami do siebie.

GEUPI, OWCZY I BARANI

FED z różnymi szarlatanami ochuje społeczeństwo w Brazylii. Niedawno w Bariguy osiadł taki znachor, wielozęzca, a całe niezesse głupich spieszły do niego, a pomiędzy nimi bardzo licznie nasi koloniści z pod Kurytyby. Dopiero policja skończyła z tym oszustem. Teraz znowu przed tygodniem zjawił się znany Mozart w Kurytybie. Obecnie zgłupiał i warstwy wyższe. Znany prowodyr postępowców i wolnomysliczeli Dario Vellozo zapowiedział uroczysty wieczer w »Templo das Musas« z okazji przybycia Mozarta, na które mieli się stawić wszyscy spirytyści i teozofisci i różni poszukiwacze Boga po manowcach i naukowych rupiecach. Policja kurytybska jednak uwinęła się prędzej i wygnała znachora Mozarta z Kurytyby. W sprawie rzekomych uzdrowień przez Mozarta przynosi socjalistycznie zabarwiona »Gazeta do Povo« z Kurytyby następujące spostrzeżenia swego wystawca: »Jakiś świadek opowiada że zapałem o uzdrowieniu sparaliżowanej dziewczyny. Widział ją pan przed uzdrowieniem? pytam owego świadka. — Nie. — A czy widział pan, że była sparaliżowana? Nie — ale

OZYTELNIKU!
Nie zwlekaj z opłatą za twoją gazetę.
Sobie tem nie pomożesz,
A gazecie swej szkodziś.

ADWOKAT

DR. MICHAŁ CHMIELEWSKI
 podejmuje się przeprowadzenia wszelkich spraw sądowych oraz pośredniczy w kupnie i sprzedaży ziemi
RUA COMMENDADOR BAUJO N. 69 - CURITYBA.

za to widziałem ją jak udrwiona odchodziła. Reporter tej gazety idzie więc na wszystkie posiedzenia Mozarta z poleceniem, by się dokładnie wszystkiemu przypatrzył. Mozart wobec niego robi zabiegi lekarsko-uzdrowienie ale przez całe dopołudnie, ani ani jeden zabieg nie udało. Na zapytanie odpowiada dziennikarzowi, że dzisiaj «Fluidum» (płyn jakoś z gwiazd) nie działa. (Któż mi przyjdzie o godzinie 3 cieć popołudniu. Przychodzi, a tu podają mu imiiona tych którzy w jego nieobecności zostali uzdrowieni. Wogóle w oczach krytycznych widzów uzdrowienia nie mają jakoś miejsca. Leczą policja - koczicy Gazeta do Povo przedzej leczy szarlatanów. - Mozart musiał wyjechać z Kurytyby.

Rio de Janeiro.

P. JERZY WARCHAŁOWSKI sekretarz poselstwa polskiego w Rio został 8-go lipca przyjęty na specjalnym posuchaniu przez pana szefa policji dr. Carlos Costa. P. Warchałowski przedstawił szefowi policji pana Ignacego Bieleckiego dyrektora urzędu śledczego z Warszawy.

Szef policji wyznaczył dr. Roberta Etchabarnu, urzędnika swego gabinetu, by towarzyszył gościom. Odwiedzili oni głównego lekarza policyjnego i gmach policji morskiej, gdzie dokładnie przypatrzyli się wszystkim wydziałom. Dnia 9-go lipca odwiedzili polscy goście gmach policji głównej, więzienie policyjne i inne wydziały policji stołecznej.

RIO. 10-go lipca. - Na okręcie nadbrzeżnej żeglugi «Itauba» ukradł ktoś 440 tysięcy milrejsów, które okręt ten wiozł do Rio do Banco do Brasil. Pionierzy podejrzano go uwięziono, lecz brat jego prawdopodobniejszy złodziej zdolał uknąć w Pernambuco Recife.

PIERWSZA PIELGRZYMKI brazylijskich terojarzy francusko-angielskich wyruszyła już okrętem «Desirade» do Aazyu we Włoszech, gdzie przez cały rok od 2-go sierpnia począwszy odbywać się będą wielkie uroczystości 700 letniej rocznicy śmierci św. Franciszka.

São Paulo.

HRABIA JOAQUIM MOREIRA LIMA zmarł 2-go lipca w Lorenie w wieku lat 84. Zmarły słynął z dobroczynności i ufundował ze swojego majątku mnóstwo dzieł dobroczynnych. W uznaniu swych zasług otrzymał od papieża wiele odznak honorowych jakoteż i od ostatniego cesarza Hr. Lima był ozdoba wyższej arystokracji brazylijskiej, wśród której i dziś jeszcze nie brak szlachetnych i katolickich typów, którzy śmiało i mężnie opierają się wnidomularstwu i wszelkiemu niedowiarstwu

EGIPSKIE ZAPALENIE

Dr. MIROSEAW SZELIGOWSKI
 Były asystent kliniki w Warszawie
 Lekkarz i operator.
Kurytyba - Rua S. Francisco N. 25
 Leczy podług najnowszych sposobów. Wykonuje wszelkie operacje chirurgiczne. Choroby zaimprowizowane przy pomocy leczenia i pobyt w klimacie. Dokonuje badań i leczy promieniami Roentgen. Posiada własne laboratorium do badań chemicznych i mikroskopowych oraz do badań krwi na choroby wykr. ZA MIEJSCOWYM UDZIAŁEM INFORMACJI LISTOWNIE.

Nawóz z kości mielonych

OZYLI
Czystą Mączkę Kostną

POLECA PO TANIEJ CENIE
JULIO GARMATTER & Cia
 Curityba, Rua Jose Bonifacio N. 11.

Bardzo wielu kalemistów przekonano się już o dobroci naszej mączki kostnej, czystej, nie mieszanej z różnymi smółkami. Spieszcie się z zakupem **dobrych zapas starczy!** Kalendarz «Przyjaciel Rolnicy» roku 1926 opisuje znakomicie, jak w rolnictwie i ogrodnictwie używać mączki kostnej.

OCZU szerzy się w zastraszający sposób mały robotnikami w São Paulo jak i w podobnych kawowych. Rząd rozszerza stacje zdrowotne coraz więcej, lecz poprostu nie można ogarnąć napływu chorych. Stacja okulistyczna w Braz tylko leczyla 37.676 chorych a przeprowadziła 98 operacji w pierwszych 6 miesiącach tego roku. Obecnie ustanowiono w São Paulo drugą stację tramwajową przy ulicy Gazometro 61.

WYMIAR SPRAWIEDLIWOSCI

w Brazylii z powodu olbrzymich przestrzeni jest nie słychanie trudny, to też mnóstwo zbrodniarzy żyje sobie spokojnie i myli poloją przez ciągle przenoszenie się z miejsca na miejsce. W stanie São Paulo poszukuje i ściga poloją przeszło 4 tysiące ciężkich przestępców, morderców, złodźów i bandytów. W ostatnim czasie rozmnożył się tam gatunek koniokrądowni niesłychanie niebezpieczny a przynoszący się błyskawicznie ze zdołoczą z miejsca na miejsce

Ze swiata. Włochy.

Papież Pius XI. zamianował trzech katolickich kapłanów w chińskich biskupami i wikariuszami generalnymi. Po raz pierwszy postąpił w ten sposób Papię, by w Chinach rodowici Chińczycy byli biskupami i by w ten sposób odjąć Kościółowi katolickiemu w tym kraju wszelkie pozory jakiejś agitacji politycznej na rzecz państw europejskich, przeciwko czemu oburza się ciągle powstający i rewolucjonisci chińscy.

„Wiem, że nic nie wiem“.

Wiedza niezdecydowana wobec zwykłej cytryny.
 Już po raz drugi cytryna cytyna wprowadza w kłopot uczonych. Pierwszą raz zdarzyło się to, gdy stwierdzono, że leczy ona szkorbut. Wiedza zmuszona była uznać ten fakt, jednak nie zdążyła go wyjaśnić. Dopiero po odkryciu „Witamin“ znalazłono pożądaną wyjaśnienie.
 Dzisiaj jest zagadką, drugi raz! - uważano mianowicie, że podczas ostatniej epidemii influenzy i grypy cytryna okazała się również doskonałym czynnikiem udoleczniającym. Następnie okazało się, że cytryna ma właściwości rzadkie własności leczniczych chorób i że jej skutek odbiera jeszcze większego znaczenia, gdy chodzi o usunięcie zaziębienia i zakatarzenia. Lecz na czym polega to skuteczne leczenie cytryną? Nikt tego nie wie; może z czasem znajdzie się wyjaśnienie. Tymczasem lekarze spieszą się, aby dać światu dobrą nowinę. Naturalnie, ponieważ cytryna nie jest tak potężnym środkiem leczniczym, aby mogła sama skutecznie dalać, niektórzy lekarze, a między nimi znakomity Dr. Capeland, były szef Departamentu Zdrowia w Stanach Zjednoczonych, zalecają używanie jej przy zastożowaniu kapieci cępych, podczas gdy inni przepisują ją w sposób odmienny. W każdym razie zdaje się, że najlepszym działaniem, uzależnionym z największą pewnością, jest tak zwana „Metoda Boyera“, która polega na tym, aby każdą godzinę, przez 3-4 dni pastylki znanego produktu „Phenolnol“ i linoleowego cukru. Nie trzeba robić wielkiej wspaniałości, aby przyznać, że zadowalające to lekarstwo przywrócić zdrowia dla zwalczania zębienia, zakatarzenia i ataków grypy.

„A Propagandista“

Anglja.

ANGLJA W PĘTACH SPIRYTYZMU.

Gazeta Morning Post rozpoczęła serję artykułów, przeciwko małej spirytyzmu, jako ogarnęła cały Londyn. Nietylko arystokracja ale i solidne sfery mieszczańskie oddają się namietnie spirytyzmowi. Nawet w dzielnicach robotniczych i drobniomieszczańskich domkach na końcach miasta odbywają się seanse. Cała Anglja posiada obecnie 600 spirytyzycznych kościołów i 120 tysięcy zapalonych wyznawców. Ich zwolenników i sympatyków obliczają na 16 milionów. 17000 dzieci od czwartego roku życia kształcą się systematycznie w osobnych liceach na media.
 Wrogowie spirytyzmu wskazują na zgubne skutki tej manji, która może całą Anglję przyprawić o katastrofę. Spirytyzm bowiem zabija wszelką aktywność w człowieku i czyni go narzędem w ręku sprytniejszej indywidualności.

Wodzowie kampanji radzą brać przykład z Kościoła katolickiego, który od roku prowadzi systematyczną walkę z «nekrromancją» (wrożeniem trupów) a zgadzają się tylko na ściśle naukowe obserwowanie zjawisk. Wzywają więc władze angielskie, by zawczasu z całą surowością wystąpiły do walki z «prostytucją istoty ludzkiej», jaką niesie ze sobą spirytyzm.

Niemcy.

Rząd uktada się ze stronnictwami, by uzyskać dwiecie trzecie głosów w parlamencie w sprawie odszkodowania królów i książąt niemieckich. Wzwanono nawet sojalistów do wspólnej narady, lecz ci oświadczyli, że w sprawie wywłaszczenia zachowują sobie wolną rękę.

Egipt.

Trzesterwa uderzyło w ostatnich dniach Egiptu. Zapadło się z powodu tego 4236 domów, 74 meczetów czyli świątyni muzeum i 110 osób a 66 zostało ciężko zranionych. Na dalekiej wyspie Sumatry od tegoż trzęsienia ziemi w kupę gruzów rozsypano się Miasto Padang. Jest 200 zabitych, tysiące rannych i mnóstwo ludzi bez dachu nad głową.

Meksyk.

Prześladowanie kościoła katolickiego w tym kraju doszło już do szczytu. Sojalistycznie masonski rząd z prezydentem Callesem na czele, powtarzając ciągle że religia jest rzeczą prywatną, wydał cały szereg rozporządzeń przeciw katolikom godnych okrutnego Xerona. Zabrał kościoły i budynki kościelne na rzecz państwa, zakazał wszelkiej nauki religii w szkołach, wyrzucił krzyże i obrazy ze szkół, zniósł za kony, uwięził wielu biskupów i księży. Prócznicze, pijają się na bezbronne zakonnice wyrzucone z klasztorów i biją je do krwi, katują księży i dopuszczają się niesłychanych bezczesności po kościołach. Piętna sojalistyczne urągają religii

katolickiej, a podburzony motłoch burzy i rozkrada bezcenne pamiątki z kościołów; gazety katolickie się konfiskuje, a redaktorzy idą do więzienia. W niektórych dycecejach niema już żadnych kapłanów, albo wszystkie siedzą w więzieniach wystawieni na ostateczne udręczenia ze strony zbirów sojalistycznych. Nawet papierzyści zostali wydalony i wszyscy kapłani zagranicę. Zato krzewi się i uraga katolickiej przeszłości kraju amerykańskie sekiarstwo popiera przez rząd na każdym kroku. Katolicy przystąpili do obrony, lecz wojsko zstąpiło z bronią w ręku strzela do tłumów wiernych. Papież wezwał cały świat katolicki do modłów za udręczone kościoły meksykańskie.

Portugalia.

PORTUGALJA. - Nowy rząd ogłosił prawo, przez które uznaje Kościół katolicki jako osobę prawną oraz daje mu prawo nauczania religii po szkołach, aby młode pokolenia uczyły moralności i w ten sposób wstrzymywał wzrost występków i zbrodni. Równocześnie zniósł rząd portugalski wszelkie ograniczenia działalności misyjnej Kościoła katolickiego po swych koloniach, aby wyprzeć agitację obcokrajowców (zresztą zapóźno to wszystko zrobił obecny rząd portugalski: sekty amerykańskie i protestanckie a z Niemcami i wpływ angielski rozwijały się).

możnił się niesłuchanie w koloniach i niedługo już zostaną one pod rządami Portugalji, a w samej małej - Portugalji, rząd liberałów i socjalistów wprowadził w krw i kości narodu niesłuchanie i bunt. - Pizyp Red)

„Oświata“

wzywa i prosi pilnie wszystkich czytelników książek wyznaczonych do biblioteki „Oświata“ czy też jej bibliotek wędrownych, by w najbliższych tygodniach zechcieli przysłać książki bądź osobliście bądź przez pocztę. Po uporządkowaniu biblioteki i wydzieleniu z niej nowego oddziału pt. **„Biblioteki ludowej“** wzwanej **„Biblioteki ludowej“** można będzie znowu nadać wyprzedaż książek.
Zarząd Oświaty.
 Kurytyba, Caixa postal 165.

Telegramy z Polski.

Berlin, 8-go lipca. - Z Warszawy donoszą, że w oświadaniu „Polska Zbrojna“ stojącym bardzo blisko Piłsudskiego ogłoszono artykuł, w którym redakcja tego piśmie oświadcza, że Polska wysłała bardzo złe na pokój Wersalskim, bo Królowie, Gdańsk Szezeim i Wrocław należały się z prawa Polsce i tego Polska nigdy nie zrzekała. Karińska „Kruzejungla“ aazy ten artykuł wyzwaniaw (Niemiec) jakiego jeszcze nigdy nie było.

Tow. Sportowo - Gimnastyczne „JUNAK“

Zaprasza Szanownych Ob. Ob. na ZABAWĘ TANECZNĄ którą urządza 18 lipca w Związku Polskim, z początkiem o godzinie 4 tej po południu, na dwie orkiestry, jedna dęta z drugą smyczkowa.
 Dla członków Tow. Junak Związku Polskiego i Szkoty Ludowej wstęp bez zaproszeń, dla innych Obywateli za zaproszeniami i według uznania Komisji.
ZARZĄD.

Casa Globo

Rua Jose Bonifacio N. 13 - róg
Wielka wysprzedaż obuwia
 przy ogromnym wyborze różnego gatunku po cenach niesłychanie niskich jak przy prawdziwej LIKWIDACJI.

Jedyna Okazja.

PAMIĘTAJCIE, ŻE JEST TO TYLKO W SKŁADZIE

CASA GLOBO

Rua Jose Bonifacio N. 13, róg - Curityba

KTO CHCE MIEĆ Dobre NIEMIECKIE PŁUGI

NIECH SIĘ UDA DO WIELKIEGO SKŁADU FIRMY:
FRANCISCO HAUER & FILHOS
 dawny sklep Hauer & Irmão założony w roku 1888
 Rua José Bonifacio N. 2 i 4.
 (Obok Katedry)
 CURITYBA - CAIXA POSTAL 25 - PARANA

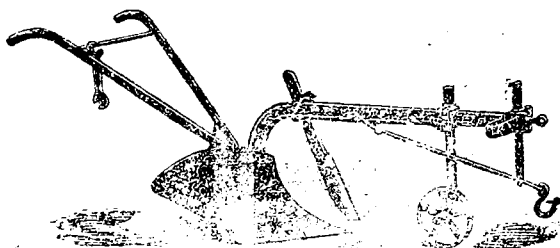
FLUXO-SEDATINA

Ustawa kolki i bólów przy wydeleaniu moczowym i u kobiet w skrajnie wszystkie choroby kobiece. Fluxo Sedatina leczy szybko i skutecznie w zakażeniach i doznach zdrowia. Dozwolone przez Dr. Złotowa D. N. z S. P. pt. N. 67 z 28-5 1915
Wigogen jedyny środek który zapobiega suhotom, zwalcza niedokrwistość, utratę pamięci, a mianowicie umniejsza przywraca siły. **Vigogen** posiada wszystkie czynniki: Wzmacnia i podwyższa a. e. t. 2. Uzupełnia b. g. i. c. 4. Powiększa wagę i d. 1. 3. k. 5. Leczy organy osłabione tuberkulozą. 6. Wzmocnia siłę, czyni i pom. za. 7. k. 8. Dozwolone przez Urząd Zdrowia D. N. z S. Paulo pod N. 186 - z 15-11-1912

dokucza temu kto się przed nią nie broni. — Idźcie do

Casa Central

Rua 15 de Novembro N. 49. — Curityba — Parana
dokąd w tych dniach nadeszła wielka ilość materiałów ZIMOWYCH BAR
DZO PIĘKNYCH. — Ceny bardzo niskie!

Na nadchodzący czas sadzenia!

Otrzymaliśmy znowu kompletny sortyment znanych

Plugów stalowych

Systemu Sack oraz innych narzędzi rolniczych, które

CASA METAL

Jose Hauer Junior & Cia.

CURITYBA — RUA 15 DE NOVEMBRO N. 44.

Dobra Okazja.

W Roxo-Boiz-Marumby (Parana) na przeciwko stacji jest do sprzedania plac 5 litrowy z dużym domem (dawny Hotel Alves). Przy domie tym jest piękny sadek ogrodu w głębi placu rzeka, frontu 60 metrów. Nadto ma na sprzedaż 23 akry ziemi z laszynami ogrodzonymi, a ziemi plantacyjnej 8 aktrów. — Okazja takich młot! Powyższe sprawy załatwiamy na miejscu. Właściciel: Honorio Alves Pires

Gdy przyjedziesz do Kurityby... Jedzenie dobre, smaczne i pierwowzorzące wysocy... PRZYJMUJE SIĘ PENSJONATÓW ZA 1000, 1500 i 1800, bez pokarmu za 500 i 1000. Curityba — rua Ebano Pereira N. 8, Parana. Szukaj zarząd Hotelu "CENTRAL".

Sociedade Territorial e Colonisadora

Two Osadnicze i Kolonizacyjne Sprzedaje się ziemię w lotach płatną w długich ratach procentu.

TEIXEIRA, STAUT & Cia.

Biurowo w São Paulo:

Rua Couto de Magalhães 24. A — Sala 3 — Esquina Rua Washington Luiz.

Towarzystwo osadnicze i kolonizacyjne TEIXEIRA, STAUT & Cia. w wiadomości Szanownych Kolonistów, że sprzedaje bardzo dobre ziemię do uprawy roli przy stacjach: Rancheira, Presidente Bernardes (Guarania), Santo Anastasio i Presidente Wenceslau, przy linii kolejowej do Rocabana w Stanie São Paulo w lotach od 5 aktrów i więcej wyceną i kupującego.

Nie zaniedbuj twojej ziemi!

Aby twoja praca na roli nie była daremną to najpierw przekonaj się, czy rola twoja jest dobrze znawozona i jakim nawozem.

Jak nie jest znawozona to udaj się najpierw do firmy:

LUIZ ROSE

RUA JOSE BONIFACIO NS — CURITYBA — PARANA

gdzie znajdziesz wielki wybór wszelkich nawozów najrozmaitszego gatunku na różne ziemi, a więc:

- Salitre do Chile — saletra chilijską 15,5 proc.
Chloroto de Potassa — chloran potasu 90 proc.
Sulfato de Potassa — siarczan potasu 80 proc.
Superphosphato — superfosfat 44 proc.
Kostna mąka czysto chemiczna.
Kostna mąka zmieszana z mąką z krwi i z obornikiem (Protoina)

Obstalunki dostarcza się do domu w każdej ilości od kila do 1,000 kil, transport darmo bo rząd go, opłaca.

CASA METAL

CURITYBA, Rua 15 de Novembro 44 — Caixa Postal 140

Jose Hauer Junior & Cia.

Wielki skład żelaza i stali, w sztabach i w płytach, śrub gwoździ, rur, łańcuchów i innego żelastwa do wozów, WSZELKIEGO RODZAJU RZEMIOSŁA I MASZYNY.

Oleje, szkła, drut gładki i kolczasty, maszyny rolnicze i t. d.

Nadchodzą codziennie transporty plugów.

Rozmaitość.

KOSZTY WOJNY ŚWIATOWEJ.

Statystyczny urząd centralny w Waszyngtonie obliczył, że ludność biorąca udział w ostatniej wojnie światowej, wydała 1.037 miliardów 942 milionów marek — czyli dziennie (wojna trwa 50 miesięcy) 758 milionów. Z tego wypadła na ententę 689 miliardów a na państwa centralne 349 miliardów. Najwięcej zabitych a to 1,770.000 mieli Niemcy, potem Rosja 1,700.000, Francja 1,350.000. Austrja 1,200,000 Anglja 1,000.000, Włochy 650.000 i Ameryka 50.000. Zginęło ogółem 8 i pół miliona ludzi. Na 8 żołnierzy padł 1 a co trzeci żołnierz był ranny.

wojny światowej. Halsh posiadał w Far West, lat temu 50, piękne siado a w niem krowę wielce buntowniczo charakteru. Aby uchronić ją od wyłamania się z zagrody, otoczył swą posiadłość parkanem z drutu kolczastego. Tak to więc zwyczajna krowa przyczyniła się do wynalazku, który znalazł szerokie zastosowanie na polach bitew

SOWIETY WPROWADZAJĄ PODATEK OD TRUPÓW!

Wychodząc z komunistycznego założenia, że niezamożni obywatele zazwyczaj są chudzi, wprowadzono opodatkowanie rodzin tych zmarłych, którzy wynoszą ponad 4 pudry wagi. W dekrecie o tym podatku od trupów rzucano demagogiczne hasła, że otyłość ludzka jest cechą ludzi żyjących z pracy mas biednych i wynędzniałych.

NIEBOSZCZYK, KTÓRY POD CZAS GOLENIĄ OŻYŁ.

W jednej z wiosek, leżących w pobliżu duńskiego miasta Alborg, zmarł niedawno gospodarz wiejski, Niels Peterson. Zasmuciona żona postanowiła sprawić mężowi uroczysty pogrzeb, a ponieważ nieboszczyk nie goił się od 3 tygodni, zawołała wiejskiego fryzjera, aby ogolił trupa. Golibroda zabrał się do dzieła. Skoro jednak mydło dostało się do dziurek od nosa nieboszczyka, zmarły kichnął i usiadł na postaniu. Przebudził się z letargu i sam już zapłacił należność za ogolenie brody.

5 RODZAJÓW ŚMIECI UZNANA SĄ SĄDY AMERYKAŃSKIE.

Skazani na śmierć w Stanach Zjednoczonych bywają tracenii w różny sposób. W 22 stanach wieśna się skazańców na szu-

bienicy, 13 stanach traci się przez elektryczne krzesło, w kilku stanach rozstrzeliwuje się delikwentów, a w jednym stanie Nevada zabija się skazańców gazem. Nie trzeba zapominać że Ameryka — ze wstrętem trzeba przyznać — jest klasycznym krajem samosądu i ten piąty sposób tracenienia (zwłaszcza tylko murzynów) jest najpowszechniejszy w Stanach Zjednoczonych.

NAGRODY Z WYSTAWY ROLNICZEJ W GAYEROWIE — ARAUKARJI

- (Dokończenie)
Nagroda Firmy Bromberg & Cia. — São Paulo:
1 Plug Sack z przyrzędem do obsypywania kartofli.
P. Karol Hasslmann, z Fazenda Velha, Araucaria.
Nagroda Kamery Muniocyjum Araukaryjskiego.
Pan Jose Brunatto z Bella Vista, Araucaria.
Nagroda Firmy Z. Werneck — Rio de Janeiro.
1 maszyna do mieszania mrowek.
Pan Wincenty Klosewski z Sertuha Santa Anna, L. pa
Nagroda Firmy Julio Garmater & Cia. — Kurityba.
5 worków maki kostnej.
P. Jan Wolski z Roca Nova, Araucaria.
Nagroda Firmy W. Kuhn — Guajuvira
1 maszyna do kruszenia kukurydzy Arbor A.
P. Jan Grybowski z Muricy, S. Jose dos Pinhaes.
Nagrody Inspektoratu Rolniczego w Kuritybie.
1 siewnik konny do kukurydzy Molinac.
P. Inz. Agron. Amer Ferreira do Amaral, Curityba.
1 plug marka B.T.E.
P. Roch Suchla z Muricy, S. Jose dos Pinhaes.
1 ręczny wycielacz Planot.
P. Piotr Kokot z Abranches, Curityba.

- 12 pniaków »Colla«.
Towarzystwo Rolnicze »Rolnik z S. Matheus.
Nagrody Firmy Fernando Hackradt e Cia — Curityba.
6 młynków do kruszenia (ręczne śrutowniki) »Bureka«.
P. Grzegorz Kotcherzenko z Afonso Penna, S. Jose dos Pinhaes.
P. Józef Dróżyk z Tequaroba, Araucaria.
P. Jan Suchy z Afonso Penna, S. Jose dos Pinhaes.
P. Jan Wejlich z Roca Nova, Araucaria.
Ks. Józef Góral z Abranches Curityba.
P. J. Rom. s. Ribeira z Campo Redondo Araucaria.
6 Worków sztucznych nawozów.
P. Antoni Sokolowski z Sta Barbara Palmeira.
3 worki sztucznej nawozu.
P. Józef Wenc z Palmittal, Araucaria.
3 worki sztucznej nawozu.
Nagroda pana Aloisi Cirmelosa przedstawiciela Forda w Kuritybie.
3 Młynki do kruszenia kukurydzy Arbor A.
P. Franciszek Grybowski z Muricy, Sao Jose dos Pinhaes.
P. Jan Mikrut z Muricy z São Jose dos Pinhaes.
Maria Kowaleka z Bella Vista Araucaria.
Nagrody Centralnej Stacji doświadczalnej Kalisyndykatu w Rio de Janeiro.
10 Worków sztucznych nawozów.
Pan Piotr Kwiatkowski z Palmittal, Araucaria.
5 Worków mieszanej Mar. Cer I.
P. Josef. Kudlawiec z Roca Nova, Araucaria.
5 Worków mieszanej Mar. Cer I.
Nagroda Towarzystwa Rolni-

- czego Centralnego w Rio de Janeiro.
1 Wycielacz
P. Stanislaw Pajewski z Afonso Penna, São Jose dos Pinhaes.
1 maszyna do kruszenia kukurydzy.
P. J. Wondrychowski z Palmittal, Araucaria.
Nagrody Kamry Municipia S. Matheus.
150 kg. siarki.
50 kg. kukurydzy selek 60 den Dent.
Towarzystwo rolnicze Rolnik z S. Matheus.
Nagrody Browaru z Altamirã Curityba.
10 Skrzynek z próbkami.
Pan Józef Bak. Marcin Kozdra, Antoni Zielonka, Pedro Rudnik z Afonso Penna, São Jose dos Pinhaes.
Franciszko Walsztek, Hieronim Płus z Muricy, Nitod. m. K. Jadowski, z Taboara, Araucaria.
Gregorio Romanowski, Adão Kwiatkowski z Palmittal, Araucaria.
Hermínio Brunnatto, z Bella Vista Araucaria.
10 dużych skrzyń zawierających po 2 tuziny piwa i sozozy.
Pan Witold Zagolowicz z Afonso Penna, Karol Wesołek, Stanislaw Krawczowski, Piotr Mikrut z Muricy, São Jose dos Pinhaes, Piotr Falak, Alois Czyczarica, Iadra Wagner W. Góral, Araucaria.
Franciszek Furman z Campina Araucaria.

Na sprzedaż.

Dom murewany z 15,000 metrów kwadratowych roli, na miejscu polski kocieli i szkola, na ruchliwej kolonii, kilometrów od Kurityby do sprzedania. Zgłoszenia przyjmuje redakcja. Przedsiębiorcy i kupcy ogólnie szacale się w Ludzie!

CASA IDEAL

rua Jose Bonifacio N. 9. - Curityba.
OBSEUGA W POLSKIM JEZYKU.
Wielki skład obuwia, rękoczech, gum, farb, sztafów, cholewek it. d. Wyrobione według najnowszej mody. Mamy też urzadzki staromodne, które bardzo tania nabyć można.
Filja Rua 15 de Novembro N. 94.